

Löneutfyllnad för reservofficerare

Inte sedan andra världskriget har säkerhetsläget varit så bräckligt som nu. Omvärldsläget kräver ett mer robust försvar av Sverige. Den politiska viljan är tydlig: Försvarsmakten och totalförsvaret ska växa och stärkas, beredskapen måste förbättras. Och det snabbt. Försvarsmaktens personalbehov år 2030 är cirka 117 000, år 2035 cirka 129 000.

Majoriteten (72 %) av personalen är tidvis tjänstgörande, och har sin huvudsakliga sysselsättning i det civila men tjänstgör militärt när Försvarsmakten har behov. De består av reservofficerare, tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän, hemvärnspersonal samt pliktpersonal. De tjänstgör på olika villkor, men har två saker gemensamt: De förväntas riskera sina liv för Sveriges eller allierades frihet i händelse av krig, och de drabbas dessutom ekonomiskt för insatsen.

Förbundet Reservofficerarna anser att detta behöver åtgärdas. Dels är det orättvist att en så liten del av befolkningen både ska stå risken och drabbas ekonomiskt. Dels riskerar nuvarande situation att urholka förtroendet för plikt- och reservistsystemet. Och, inte minst viktigt, det riskerar att påverka Försvarsmaktens operativa förmåga negativt. För om personalen inte har råd att tjänstgöra, hur ska de då kunna övas?

Erfarenheten från pandemin har tydligt visat på vikten av gemensamt ansvarstagande när kriser uppstår. Hållbarhet gynnar alla, ansvaret för vår säkerhet är gemensamt. Här kan arbetsmarknadens parter visa sin starka ställning i det svenska samhället och sitt ansvarstagande genom att ge prov på att man inte bara i ord utan också handling stöder Sveriges strävan att värna vår demokrati.

Vi förespråkar därför att alla arbetsgivare tar ansvar för att möjliggöra den tidvis tjänstgörande personalens deltagande i försvaret. Att ha möjlighet att försvara sitt land borde vara lika viktigt som att ha möjlighet att skapa familj. Ersättning för tjänstgöring i försvaret borde ses som lika självklart som föräldralön under föräldraledighet. Det gynnar individen, företagets attraktionskraft och samhällets resiliens.

Staten har sedan årsskiftet 2026 infört full löneutfyllnad under 25 dagar/år för reservofficerare när de tjänstgör i krigsbefattning. Allt fler privata företag skapar nu på eget initiativ bättre möjligheter för sina anställda att delta i totalförsvaret. Detta är mycket positivt, och skulle behöva genomföras på hela arbetsmarknaden.

Det finns många skäl att underlätta för personalen att delta i totalförsvaret:

- Ett hållbart samhälle behöver inre och yttre säkerhet och således ett fungerande försvar. Att stötta samhället är viktigt för företagets varumärke, för det konkreta hållbarhetsarbetet och en del av företagets CSR-fokus.
- Reservofficerare är en högkvalitativ personalresurs. Det företag/organisation som attraherar militär personal har en tydlig konkurrensfördel vad gäller rekrytering av kompetent personal. Reservofficerare väljer förstås företag/organisationer med positiv syn på totalförvarssektorn och reservofficerare framför andra företag/organisationer.
- Under militär tjänstgöring övas reservofficeren i ledarskap och problemlösning i en erkänd och kvalitetssäkrad skola. Detta utgör extremt kostnadseffektiv kompetensutveckling för den civila arbetsgivaren. Vill arbetsgivaren förknippas med kompetent ledarskap gör man rätt i att dra reservofficerare till sig och underlätta för deras militära tjänstgöring.
- Reservofficerens civila och militära karriärer växeldrar och stärker varandra genom löpande kompetensutveckling och träning. Reservofficeren säkerhetsprövas för sitt militära uppdrag och är även tränad i säkerhetsmedvetenhet på en helt annan nivå än rent civila arbetstagare.
- Försvarsmaktens värdegrund (Öppenhet, resultat, ansvar) bidrar positivt till företagskulturen. Eftersom reservofficeren förväntas hålla sig i fysisk form för sitt militära uppdrag, har denne förutsättningar till god hälsa och med det färre sjukskrivningsdagar.

Att underlätta för reservister att tjänstgöra militärt har blivit en aktuell fråga även inom andra Natoländer. Olika länder har olika modeller för att lösa finansieringsfrågan vid inkomstbortfall.

Genom att teckna kollektivavtal, eller åtminstone starka rekommendationer till medlemsföretag och medlemsförbund, kan arbetsmarknadens parter göra en konkret insats för att stärka Sveriges robusthet och skyndsamt öka svensk försvarsförmåga. Vikten av att detta sker snabbt kan inte nog betonas.

En policy gällande ersättning vid tjänstgöring i Försvarsmakten bör ange vilka personalkategorier som omfattas, hur stor ersättningen ska vara, hur länge den ska gälla per år samt vilken verksamhet som ska ersättas (exempelvis tjänstgöring i krigsbefattning). Den bör även ange behovet av framförhållning så att arbetsgivaren har möjlighet att planera verksamheten. Förbundet Reservofficerarna bistår gärna med information och stöd i arbetet med en sådan policy.

Förbundet Reservofficerarna är ett Saco-förbund som företräder Sveriges reservofficerare gentemot Försvarsmakten. Förbundets primära mål är att underlätta för reservofficerare att tjänstgöra militärt och därigenom stärka försvarsförmågan.

Kontakta oss gärna på kansli@reservofficerarna.se eller 0735–114572.

Jenny Harlin
Kanslichef
Förbundet Reservofficerarna